

Asia: VN/31974/2021

Hallituksen esitys eduskunnalle kotoutumisen edistämisestä annetuksi laiksi ja siihen liittyviksi laeiksi

Lausunnonantajan lausunto

Yleiset kommentit kotoutumislakia koskevaan lakiehdotukseen

Arffman Finland Oy

Ehdotetun lain hyvinä puolina on palvelutarjonnan yhdenmukaistaminen silloin, kun se on tarpeen, sekä uudet palvelut, kuten monikielinen yhteiskuntaorientaatio sekä matalan kynnyksen palvelut kaikkien maahanmuuttajien ulottuville.

Toisaalta laki myös selvästi heikentää kotoutumisen mahdollisuutta lyhentämällä kotoutumisaikaa kolmesta vuodesta kahteen vuoteen. Nähdäksemme lyhentämistä ei ole kyetty tyydyttävällä tavalla perustelemaan, eikä lyhennys liene perusteltavissa muuten kuin ehkä poliittisista syistä. Nykyinenkään aika ei ole riittänyt, vaan monen kohdalla on pitänyt ottaa käyttöön koto+-aika ja esim. kotokoulutusta vastaavaa koulutusta pitempään maassa olleille. Toisaalta se, että kotoutumisaika on ollut 3-vuotinen, asiakkaiden kannalta ei ole pakko käyttää kotopalveluja, jos ei yksilötasolla tarpeen. Lähtökohtaisen kotoutumisajan lyhentäminen kolmesta vuodesta kahteen, mutta samalla harkinnanvaraisuuden säilyttäminen 5-vuotiseen kotoutumisaikaan, johtaa siihen, että asiakkaille myönnettävä kotoutumisaika riippuu liikaa yksittäisten virkailijoiden harkinnasta sekä mahdollisesti käytettävistä olevista resursseista, ei aina siitä, mitkä ovat objektiivisesti ottaen asiakkaan tarpeet.

Perusmuotoinen tai monialainen osaamisen ja kotoutumisen palvelutarpeen arviointi ja kotoutumissuunnitelma (12-22 §)

-

Kotoutumiskoulutus (24-25 §) ja omaehtoisen opiskelun tukeminen (26-30 §)

Kotokoulutusta ovat tähän asti tuottaneet lähinnä muut tahot kuin kunta itse, esim. oppilaitokset tai yksityiset palveluntarjoajat. Näin myös yhteiskuntaorientaation kohdalla. Ehdotetussa laissa tähän ei

ole kiinnitetty riittävästi huomiota. Kunnille annettu lakiluonnoksessa mahdollisuus tuottaa itse kotoutumiskoulutusta tai hankkia sitä ostopalveluna.

Uudistus uhkaa nostaa kustannuksia huomattavasti, kun lähes jokainen kunta joutuu ylläpitämään palveluita, joille monella pienemmällä paikkakunnalla tarve voi olla sattumanvaraista. Valtakunnallisesti toimivilla, ketterillä yrityksillä olisi mahdollisuus tarjota kulloistakin tarvetta vastaavasti palvelua siellä, missä kulloinkin tarvitaan.

Kunnilla ei kuitenkaan ole - eikä esityksessä kunnille ole esitetty resursseja - mahdollisten kilpailutusten järjestämiseen. Kilpailutuksiin tarvitaan nykyisin ELY-keskuksiin keskittyvien asiantuntijoiden sijaan joka kunnassa omia asiantuntijoita, mikä myös nostaa kustannuksia. Miten ylläpitää hankintaosaamista/-resurssia? Joka kunnalla tuskin mahdollisuus oman hankintaresurssin ylläpitämiseen, joten tulisi harkita, voisiko kotoutumiskilpailutuksia jotenkin keskittää.

Yleiset kommentit kunnan kotoutumisohjelmaan (11 §) ja monikielinen yhteiskuntaorientaatio (23 §)

-

Alaikäisenä ilman huoltajaa tulleiden lasten ja nuorten palvelut (3 luku)

-

Kuntaan ohjaaminen (4 luku)

-

Kunnan, hyvinvointialueen ja valtion tehtävät (5-7 luvut)

-

Valtion korvaukset (8 luku)

-

Tiedonsaanti ja tietojärjestelmä (9 luku)

-

Yleiset kommentit muihin lakiehdotuksiin

-

Vaikutusten arviointi ja muut perusteluja koskevat huomiot

-

Muhammed Husein
Arffman Finland Oy